

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ЈАВНА УСТАНОВА ГИМНАЗИЈА, БАЊА ЛУКА**

**ПРАВИЛНИК
О ЗАШТИТИ ОД ПОЖАРА**

БАЊА ЛУКА, ЈУН 2023. године

На основу одредби члана 38. Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/19), а у складу са одредбом члана 128. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник Републике Српске“, број: 41/18, 35/20 и 92/20), и одредби члана 24. Статута ЈУ Гимназија, Бања Лука, Школски одбор на 2. редовној сједници одржаној дана, 27.06.2023. године, доноси сљедећи:

ПРАВИЛНИК О ЗАШТИТИ ОД ПОЖАРА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о заштити од пожара (у даљем тексту: Правилник) прописује се организација, поступак и мјере заштите од пожара у Јавној установи Гимназија, Бања Лука (у даљем тексту: Установа) и то:

- I. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА
- II. ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН ВРШЕЊА КОНТРОЛЕ ТЕ ЗАДАЦИ И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ
- III. ДУЖНОСТИ И ПОНАШАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА
- IV. ВРСТА И КОЛИЧИНЕ ОПРЕМЕ И СРЕДСТВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА, ЊЕН РАСПОРЕД И КОНТРОЛА И ИСПИТИВАЊЕ ИСПРАВНОСТИ
- V. ОДГОВОРНОСТИ РАДНИКА ЗБОГ НЕПРИДРЖАВАЊА МЈЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА
- VI. ПОСТУПАК И НАЧИН УПОЗНАВАЊА РАДНИКА СА ОПАСНОСТИМА ОД ПОЖАРА И СПАСАВАЊА ЉУДИ И МАТЕРИЈАЛНИХ ДОБАРА УГРОЖЕНИХ ПОЖАРОМ
- VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата скуп мјера и радњи управне, организационе, техничке, образовне и пропагандне природе, које се предузимају у циљу спречавања избијања и ширења пожара, откривања и гашења, те спасавања људи и материјалних добара угрожених пожаром.

Заштита од пожара организује се и спроводи у свим мјестима и на свим објектима који су изложени опасностима од избијања и ширења пожара.

I. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 3.

У Установи се проводе техничке, организационе и друге мјере заштите од пожара, предвиђене Законом о заштити од пожара, прописима донесеним на основу Закона, као и овог Правилника и другим актима.

Члан 4.

Мјере заштите од пожара организују се и проводе у циљу отклањања узрока и спречавања настанка пожара и експлозије и њиховог ширења, као и организације гашења.
Провођење мјера заштите од пожара, дужност је и обавеза свих запослених и корисника просторија Установе.

Члан 5.

Опште мјере заштите од пожара у смислу овог Правилника су:

1. Избор локације и диспозиције објекта, као и избор материјала, уређаја, инсталација и конструкција којим ће се спријечити или свести на најмању мјеру могућности избијања и ширења пожара.
2. Изградња прилазних путева и пролаза.
3. Обезбјеђење потребних количина воде и других средстава за гашење пожара.
4. Избор и одржавање технолошких процеса и уређаја којима се обезбјеђује сигурност од пожара.
5. Забрана употребе отворене ватре и других извора паљења у објектима и просторијама у којима би због тога могло доћи до пожара.
6. Постављање превентивних знакова мјера заштите од пожара и стандардних ознака, начин спашавања људи и материјалних добара у објектима предузећа.
7. Постављање уређаја за гашење пожара и спречавање његовог ширења и других уређаја за контролу безбједног обављања процеса рада.
8. Одржавање и контрола исправности уређаја и инсталација чија неисправност може утицати на настанак и ширење пожара.
9. Поступак и начин упознавања радника са опасностима од пожара везаним за радно мјесто на које је распоређен као и начин обучавања радника и провјера знања из заштите од пожара.
10. Разводни ормар електроинсталација мора бити обиљежен са РО (разводни ормар) и бројем од 1 па навише. РО мора посједовати једнополну шему електроинсталација или електромоторног развода и обиљежена сва осигурачка мјеста на плочи. Топљиви улошци осигурача не смију бити крпани, односно строго је забрањена употреба крпаних осигурача.

Члан 6.

У Установи, обавезно се проводе и сљедеће мјере заштите од пожара:

- При пројектовању и извођењу нових, адаптацији и реконструкцији постојећих објеката, уградњи уређаја и опреме у тим објектима, примјењују се прописани технички нормативи и стандарди заштите од пожара за наведене радове;
- Објекти морају бити (у складу са законом) снабђевени апаратима за почетно гашење пожара, хидрантском мрежом и другом прописаном опремом и уређајима за гашење и детекцију пожара, а исти се морају одржавати у исправном стању, редовно сервисирати, намјенски користити, те вршити редовни преглед и контрола у складу са законом;
- Електричне, вентилационе, топлотне, громобранске и друге инсталације и уређаји у објектима морају се извести, односно поставити, користити и одржавати према прописаним техничким нормативима и стандардима, тако да не представљају опасност од пожара;
- За све машине и уређаје гдје се у процесу рада механички рад претвара у топлоту (трење, удар и др.), тј. гдје, услед тога, постоји могућност настанка пожара и експлозије, обавезно вршити редовне периодичне прегледе, замјену дотрајалих дијелова, придржавање технолошког режима рада, као и редовно чишћење и одржавање;
- Рад са отвореном ватром и уређајима са усијаним површинама, апаратима за заваривање, резање и лемљење може се обављати у просторијама тек пошто се предузму све неопходне мјере заштите од пожара, обезбиједи опрема и средства за гашење пожара, и гдје је потребно, тј. прописано, прибавити одговарајуће одобрење;
- У одређеним дијеловима објекта у којима се држе или користе запаљиве течности, запаљиви гасови и други лакозапаљиви материјали, или се стварају експлозивне смјеше, забрањено је пушење, употреба отворене ватре, свјетилки са жарећом нити и средстава за паљење, употреба алата који варнички, коришћење грејних уређаја са усијаном површином, као и држање и смјештај материјала који је склон самозапаљењу,
- Пушење је дозвољено само на прописно уређеним и обиљеженим мјестима и просторијама за ту намјену;
- Истрошени материјал, масти, уља, масне крпе, памучна, папирна, пластична и друга амбалажа, папири из канцеларија као и други отпадни и запаљиви материјали морају се по завршетку

радног времена изнијети из радионица, канцеларија и других радних и помоћних просторија и одложити на мјесто које је за то предвиђено на начин који неће проузроковати пожар;

- Ускладиштење материјала у складиштима, архивама и другим просторијама врши се у складу са важећим прописима и стандардима, с тим што се посебно води рачуна да се обезбиједи несметани пролази (пожарни путеви) и одговарајуће растојање ускладишеног материјала од извора топлотне енергије;
- Димњааци, димоводи, ложишни објекти (котловнице, пећи на течном и чврстом гориву) користе се и одржавају према важећим прописима и стандардима, а на начин који не може проузроковати пожар;
- На таванима, поткровљима и у подрумима објеката забрањено је депоновање било каквог материјала и опреме, изузев средстава и опреме за гашење пожара. Такође је забрањено држање запаљивих материјала око објеката (смеће, непокошена трава и сл.);
- Боце са компримованим гасовима и гасовима у течном стању употребљавају се и држе у складу са важећим прописима;
- У просторијама објеката, не смију се употребљавати решои, гријалице и други слични термоелектрични апарати и грејна тијела, осим у посебно опремљеним просторијама за ту намјену, и уз претходно прибављену сагласност стручног лица на пословима заштите од пожара;
- Прилазни путеви, улази, излази - морају бити увијек слободни за пролаз ватрогасних возила, пролази, ходници и степеништа у објектима морају бити увијек слободни за допрему неопходних средстава и опреме за гашење пожара, као и за несметану евакуацију радника и материјалних добара. Такође, мора се обезбиједити проходност пожарних путева и прилаза електричним разводним ормарима, опреми, средствима и уређајима за дојаву и гашење пожара као и свим инсталацијама битним за заштиту од пожара,
- Забрана пушења односи се на све радне и помоћне просторије и радне просторе, сем намјенских просторија и мјеста – која, за ту сврху, морају бити прописно опремљена и означена,
- У објектима у којим су уграђени системи за откривање, дојаву и гашење пожара, дужност је да се врши одржавање истих у исправном и функционалном стању, и да редовно врше комплетну провјеру исправности тих система у складу са техничким прописима и Упутством произвођача, о чему се води прописана евиденција.

Члан 7.

Складишта морају имати превентивне знакове забране и упозорења и то:

- забрањен приступ незапосленим,
- забрањено пушење,
- забрањена употреба отворене ватре.

Члан 8.

Поправке и радове на електричним инсталацијама може вршити само стручно и оспособљено лице.

Члан 9.

Приликом примопредаје од стране запослених, а између смјена, вршиће се визуелна контрола укупног простора у Установи у смислу могућег настанка пожара о чему се води стална евиденција.

Члан 10.

Сви уређаји, алат и опрема за гашење пожара морају бити постављени на лако приступачним мјестима (подест, ходник, тријем и сл.), заштићеним од ниских и високих температура, механичких, хемијских и других оштећења.

Члан 11.

Остале додатне мјере заштите од пожара биће регулисане посебним упутствима, одлукама, ознакама и сл.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН ВРШЕЊА УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ ТЕ ЗАДАЦИ И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ РАДНИКА

Члан 12.

Организација и контрола подразумијева Законом, Правилником о систематизацији радних мјеста и овим Правилником, спровођење мјера заштите од пожара, а исте проводе:

- 1. Школски одбор**
- 2. Запослени радници**

1. Школски одбор

Члан 13.

Школски одбор у циљу спровођења мјера заштите од пожара врши сљедеће активности:

- утврђује потребе заштите од пожара Установе и начин финансирања истих;
- разматра Извјештаје и стање заштите од пожара и доноси одговарајуће одлуке за отклањање опасности од избијања могућих пожара и предузимању мјера заштите,
- доноси Програм мјера, Правилник о заштити од пожара Установе и друга општа акта,
- усваја Правилник заштите од пожара, План заштите од пожара и друга општа акта.

Члан 14.

До измјене унутрашње организације и систематизације радних мјеста у Установи, за послове из области заштите од пожара биће ангажована овлаштена организација која именује стручно лице за обављање послова из области заштите од пожара (у даљем тексту: стручно лице).

Члан 15.

Стручно лице извршава послове и задатке који се односе на провјеру и праћење да ли су обезбјеђене прописане мјере заштите од пожара, а обавезно је и да:

- утврди недостатке у погледу заштите од пожара и предузме мјере да се ти недостаци благовремено отклоне;
- прије распоређивања радника на радно мјесто упозна исте са опасностима, мјерама заштите од пожара и употребом ручних апарата за гашење пожара;
- организује извршење мјера утврђених рјешењем инспекцијских органа;
- одређује средства за гашење пожара и контролише њихову исправност;
- контролише извршење мјера прописаних у Програму мјера заштите од пожара;
- припрема анализу стања заштите од пожара;
- учествује у организовању око обучавања запослених радника у вези са заштитом од пожара.

Стручно лице у смислу претходног става овог члана може према потреби наредити престанак рада и забрану кориштења неисправних средстава рада у објекту или дијелу објекта гдје постоји непосредна опасност од пожара или експлозије.

2. Запослени радници

Члан 16.

Запослени у Установи обављају следеће послове и задатке из области заштите од пожара:

- упознају се са пожарним опасностима, мјерама и средствима за заштиту од пожара на радним мјесту, поступцима и дужностима у случају пожара, материјалном одговорношћу и обавезом поштовања и спровођења свих мјера заштите од пожара утврђене законским прописима и одредбама овог Правилника.
- похађају прописану обуку и провјеру знања из области заштите од пожара.
- старају се о исправности ручних ватрогасних апарата за почетно гашење пожара и других средстава, као и да се старају да се средства за гашење пожара увијек налазе на одређеним мјестима као и да је могућ приступ истим.
- пријављују непосредном руководиоцу након сваког пожара односно активирања или употребе апарата за почетно гашење пожара, хидрантске мреже и друге ватрогасне опреме.
- поштује истакнута упозорења и знакове забране.
- по завршетку радног времена провјерава пословне просторије и отклони све евентуалне опасности, односно узрочнике пожара.
- све кварове и оштећења на уређајима, инсталацијама, као и на свим другим изворима и могућим узрочницима пожара који би могли да угрозе пожарну безбједност, одмах и без одлагања пријаве непосредном руководиоцу како би се што хитније предузеле одговарајуће мјере.

III. ДУЖНОСТИ И ПОНАШАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Члан 17.

Сваки запослени у Установи у случају појаве пожара, дужан је да одмах свим средствима и опремом која му стоје на располагању, без панике приступити гашењу пожара, уколико је у могућности да то учини без опасности по свој живот, по животе других запослених и лица која се затекну на мјесту избијања пожара.

Члан 18.

Уколико запослени не може сам угасити пожар, дужан је извршити дојаву пожара најближој ватрогасној јединици на број 123, полицији на број 122 или непосредном руководиоцу.

Члан 19.

Јављање о појави пожара у Установи обавља се путем телефона, или непосредно.

Члан 20.

Када се врши дојава пожара телефоном, потребно је дати следеће информације о пожару:

- име и презиме лица које дојављује пожар, и број телефона са којег се јавља,
- мјесто пожара (детаљан опис и назив локације и најближи путеви за долазак до мјеста пожара),
- шта гори – врста пожара, тип објекта и др.,
- да ли постоји опасност по живот људи,
- обим и величина пожара, на којем дијелу зграде (кров, спрат), и да ли су сусједни објекти у опасности.

Члан 21.

Сви запослени у Установи су дужни да се одмах по сазнању да је дошло до пожара, одазову позиву за помоћ и учествују у гашењу, евакуацији имовине и лица угрожених пожаром.

Члан 22.

Приликом гашења већих пожара, када се користе хидранти, обавезно је претходно искључење електричне енергије у објекту, а гашење пожара, по могућности, вршити са распршеним млазом.

IV. ВРСТА И КОЛИЧИНЕ ОПРЕМЕ И СРЕДСТВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА, ЊЕН РАСПОРЕД И КОНТРОЛА О ИСПИТИВАЊУ ИСПРАВНОСТИ

Члан 23.

Установа за своје потребе обезбјеђује, поставља тј. уграђује одговарајуће уређаје, опрему и средства за дојаву и гашење пожара.

Члан 24.

Под уређајима, опремом и средствима за дојаву и гашење пожара, у смислу претходног члана, подразумијевају се:

- ручни преносни апарати за гашење пожара,
- унутрашња хидрантска мрежа, са свим уређајима и арматуром.

Члан 25.

Апарати за гашење почетних пожара постављају се у све објекте, независно о другим врстама уређаја, опреми и средствима за дојаву и гашење пожара, а у службена возила, гдје је прописано, постављају се одговарајући преносни апарати за гашење почетних пожара.

Члан 26.

У објектима Установе употребљавају се сљедећи апарати за гашење пожара:

- апарати за гашење пожара прахом (S), а који су нарочито погодни за гашење пожара у радионицама, пумпним станицама, возилима и др,
- апарати за гашење пожара угљен-диоксидом (CO₂), а који су нарочито погодни за гашење пожара електроенергетских постројења и опреме (трафо-станице, електромотори, каблови, итд.), као и мањих пожара запаљивих течности и гасова у затвореним просторијама.

По потреби могу се употребљавати и други одговарајући апарати за гашење пожара.

Члан 27.

Врста, количина и распоред апарата за гашење пожара, као и других средстава и опреме за гашење пожара, одређује се у зависности од пожарног оптерећења, присутних опасности од пожара и експлозија, односно на основу процјене угрожености од пожара и експлозије, тј. Прилога мјера заштите од пожара.

Члан 28.

Апарате за гашење пожара, као и друге уређаје, средства и опрему за гашење пожара потребно је држати увијек у исправном и функционалном стању, на лако доступним мјестима, и да се намјенски користе.

Члан 29.

Апарати за гашење пожара морају бити смјештени тако да су заштићени од оштећења или превртања, заштићени од ниских и високих температура, механичких, хемијских и др. оштећења, о чему се стара сваки запослени који обавља радне задатке у оперативној просторији у којој се налазе апарати, а о оштећењу, или нестанку апарата има дужност да о томе одмах обавијести непосредног руководица.

Члан 30.

Сви апарати за гашење пожара и остала средства и опрема ће се редовно испитивати – сервисирати и контролно испитивати.

Под редовним испитивањем – сервисирањем апарата, средстава и опреме, подразумијева се редован преглед исправности, поновно пуњење, вршење радњи прописаних упутством произвођача ради отклањања неисправности дијелова апарата, сигурносних елемената, пуњења, провјере видљивости ознака и упутства о употреби и довођењу апарата у исправно стање.

Члан 31.

Испитивања апарата из претходног члана који се налазе у промету као и употреби може вршити предузеће и друго правно лице и самостални привредник који су регистровани за ту дјелатност, а имају одговарајућу техничку опрему, пословни простор и стручне раднике и који за тај посао посједују одобрење надлежног министарства.

Члан 32.

Редовно испитивање – сервис апарата за гашење пожара мора се обавити најмање једном у року од шест мјесеци. Контролно испитивање апарата обавља се најмање сваке пете године, тј. према важећим стандардима и прописима из ове области за посуде под притиском.

Члан 33.

О извршеним испитивањима и прегледима апарата водиће се евиденција која треба да садржи: идентификациони број апарата, име радника који је извршио испитивање - сервис и датум испитивања.

Члан 34.

У Установи је инсталирана унутрашња хидрантска мрежа за гашење пожара, у складу са пројектном документацијом и важећим Правилником о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.

Члан 35.

Хидрантска мрежа, редовно се испитује – контролише једном годишње, тј. према важећем Правилнику, а од стране стручних и овлашћених правних лица, која, по извршеном редовном испитивању, састављају Записник о извршеном испитивању, који потписује лице које је извршило испитивање и одговорно лице, и исти достављају Установи.

Члан 36.

Сва средства и опрема за гашење пожара, средства за пружање прве помоћи, средства и опрема за спровођење евакуације и спашавања, као и друга средства и опрема од значаја за заштиту од пожара, распоређују се по Установи и њима се непосредно задужују радници који обављају процес рада у објектима гдје су средства и опрема смјештени, или дати на употребу.

V. ОДГОВОРНОСТИ РАДНИКА ЗБОГ НЕПРИДРЖАВАЊА МЈЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 37.

Сваки радник у оквиру свог дјеловања и надлежности одговоран је за примјену прописаних мјера заштите од пожара предвиђених Прилогом заштите од пожара, Планом заштите од пожара, овим Правилником и Законом заштите од пожара и пратећим прописима и стандардима.

Члан 38.

Непридржавање прописаних мјера заштите од пожара, због чега би могло доћи до појаве пожара и експлозије и угрозити људске животе и материјална добра повлачи за собом одговорност радника.

Радник је одговоран и у случају да употребљава неисправно постављена средства или ако својим радом уништава и оштећује опрему и средства за заштиту од пожара.

Радник је одговоран и ако без оправданог разлога одбије да учествује у гашењу пожара и спасавању људи и материјалних добара угрожених пожаром, или ако одбије да стави на располагање ватрогасној јединици алат, техничка средства, преносна и друга средства потребна за гашење пожара и спасавање људи и материјалних добара.

VI. ПОСТУПАК И НАЧИН УПОЗНАВАЊА РАДНИКА СА ОПАСНОСТИМА ОД ПОЖАРА И СПАСАВАЊЕ ЉУДИ И МАТЕРИЈАЛНИХ ДОБАРА УГРОЖЕНИХ ПОЖАРОМ

Члан 39.

Приликом ступања радника на рад Установа је дужна сваког радника упознати са опасностима и мјерама заштите од пожара, односно са практичним руковањем средствима и справама за почетно гашење пожара везаним за његово радно мјесто.

Члан 40.

Установа је дужна да обезбједи обуку која се састоји у информисању и упознавању сваког радника према посебно утврђеном програму у погледу опасности од пожара које се тичу послова и задатака на које је распоређен, као и о мјерама и средствима за гашење пожара, практичној употреби приручних апарата, уређаја и средстава, опреме и средстава за гашење пожара и да их упознају са материјалном и другом одговорношћу због непридржавања прописаних мјера заштите од пожара приликом:

1. Запошљавања
2. Премјештаја или промјене посла
3. Увођења нове радне опреме или промјене опреме и
4. Увођења нових технологија

Установа је дужна да једанпут у току три године изврши провјеру знања радника из става 1. овог члана, о чему се води евиденција.

Обука радника у смислу става 1. овог члана спроводи се у току радног времена.

Члан 41.

Програм обуке обезбјеђује да се сви радници упознају са опасностима од пожара, мјерама заштите од пожара, употребом уређаја, средстава и опреме за гашење као и са одговорношћу због непридржавања мјера заштите од пожара.

Члан 42.

Обука радника из области противпожарне заштите се врши према предвиђеном програму из два дијела у виду теоретског и практичног обучавања, а од стране овлашћеног лица.

Члан 43.

О извршеној обуци и провјери из области заштите од пожара, води се одговарајућа евиденција која садржи:

- датум вршења обуке, односно провјере,
- име и презиме лица, односно назив установе која је вршила обуку и провјеру,
- основни подаци о лицима која су приступила обуци, односно провјери знања, као и начин провјере знања.

Члан 44.

Радник који не покаже одговарајуће знање упућује се на поновну обуку и провјеру знања све док се не утврди да је упознат са мјерама заштите од пожара.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

У погледу питања која нису регулисана одредбама овог Правилника, а која се односе на заштиту од пожара, примјењиваће се закон и други прописи и друга општа акта Установе из дјелокруга заштите од пожара.

Члан 46.

Ако, у току примјене овог Правилника, дође до измјене законских прописа и општих аката из претходног члана, и ако прописима донесеним на основу закона поједина питања буду регулисана на другачији начин него што је то у овом Правилнику, примјењиваће се закон, односно прописи донесени на основу закона - до усклађивања одредаба овог Правилника са одредбама закона и тих прописа.

Члан 47.

Овај Правилник ступа на снагу осмог од дана доношења.

Број: 01-1492.3/23

Дана: 27.06.2023. год.

Предсједник Школског одбора

мр Бранка Љубојевић, проф.

Овај Правилник објављен је на огласној плочи Школе дана, 28.06.2023. године, а
ступио је на снагу дана, 07.07.2023. године.

Секретар школе

Мирко Ратковић
Мирко Ратковић, дипл. правник